

**KRISTIINANKAUPUNKI BYÅSEN**  
**Kivikautisen asuinpaikan kaivaus**  
**Fingridin voimajohtolinjalla Kankaanpää-Lålby**

f. 142658



Kreetta Lesell 2006



MUSEOVIRASTO

**Sisällys:**

|                           |       |
|---------------------------|-------|
| Sisällysluettelo          | 1     |
| Arkistotiedot             | 2     |
| 1. Johdanto               | 4     |
| Peruskarttaote            | 6     |
| 2. Sijainti ja topografia | 7     |
| 3. Tutkimushistoria       | 7     |
| 4. Tutkimukset            | 8     |
| 4.1. Alue ja alue 2       | 9     |
| 4.2. Koekuopat            | 10    |
| 6. Yhteenveto             | 10    |
| <br>                      |       |
| Diapositiiviluettelo      | 12    |
| Negatiiviluettelo         | 12    |
| Karttaluettelo            | 13    |
| Valokuvat                 | 14    |
| Kartat                    | 23–36 |

**Arkistotiedot**

Kristiinankaupunki Byåsen 409 01 0041

Peruskartta 123211 Dagsmark

Sijainti: pkoo: 6917098, ikoo: 3222831, z: 55 m mpy

Kaivausraportti: Museovirasto / arkeologian osasto

Kaivausten johtaminen ja raportin laatiminen: FK Kreetta Lesell, Museovirasto

Kunta: Kristiinankaupunki

Kiinteistötunnus: 287- 407-59-2 Lisä-Maunula

Omistajat: Markku ja Soili Rajalehto, os. Isokorventie 113, 64320 Dagsmark

Tutkimuskustannukset: Fingrid Oyj

Budjetti: 102 800,0 € (yhdessä Vesa Laulumaan kaivausten kanssa)

Kenttätöaika: 27.7.–25.8.2006 kenttätöaika (yhdessä Isojoen Sarvikankaan ja Kristiinankaupungin Rävåsenin kaivausten kanssa) Byåsenilla 9.8.–25.8.2006

Tutkitun alueen laajuus: 15 x 40 m

Kaivetun alueen laajuus: 63,0 m<sup>2</sup>

Löydöt: KM 36485: 1–144, diar. 9.1.2007

**Aikaisemmat tutkimukset:**

1980 tarkastus Mirja Miettinen

1998 tarkastus Mirja Miettinen

2006 inventointi Kreetta Lesell

**Aikaisemmat löydöt:**

KM 21003 Asuinpaikkalöytöjä, kivikausi

KM 28697 Asuinpaikkalöytöjä, kivikausi

KM 30848 Asuinpaikkalöytöjä, kivikausi

KM 31884 Asuinpaikkalöytöjä, kivikausi

KM 32246 Asuinpaikkalöytöjä, kivikausi

KM 36112 Kvartsia, kivikausi

Peruskarttaote: s. 6

Kartat: s. 23–36

Negatiivit: 142658–142668

Diat: 59341–59351

## 1. JOHDANTO

Fingrid Oyj suunnittelee kantaverkkonsa parantamista Kankaanpään ja Lälbyn välillä. Uusittava verkkolinja on noin 81 km pitkä. Uusittava verkko noudattaa verkon nykyistä linjaa maastossa, mutta verkon pylvääit uusitaan. Niistä tulee suurempia ja ne tulevat sijaitsemaan harvemmin. Maastossa jokaisen uusittavan pylvään vaikutusalue eli alue, missä koneet toimivat ja joka voi tuhoutua on noin 28 x 30 m kokoinen. Varmasti tuhoutuvaa aluetta on pylvään jalkojen ja harjusten kohta.

Koska uusittava verkkolinja kulkee tunnettujen esihistoriallisten asuinpaikkojen yli ja alueilla, joissa voi olla ennestään tuntemattomia muinaisjäännöksiä, tehtiin keväällä 2006 arkeologinen maastoinventointi. Tässä inventoinnissa tutkittiin uusittavan verkon vaikutusta linjalla sijaitseviin muinaisjäännöksiin, selvitettiin tunnettujen muinaisjäännösten rajoja linjan kohdalla ja yritettiin etsiä ennestään tuntemattomia muinaisjäännöksiä. Maastossa selvitettiin pylväänpaikat, jotka osuvat kiinteisiin muinaisjäännöksiin. Samalla selvitettiin sitä, voidaanko pylväänpaikkoja siirtää niin, ettei niiden rakentaminen tuhoa muinaisjäännöksiä.

Inventoinnissa huomattiin, että uudistettavan verkon kuusi pylvään paikkaa on sijoitettu muinaisjäännökselle. Pylväs 146 osuu Isojen Sarvikankaan kivikautiseen asuinpaikkaan, pylvääit 214–216 osuvat Kristiinankaupungin Mössåsen/Kornbäckenin kivikautiselle asuinpaikalle, pylväs 221 osuu Kristiinankaupungin Rävåsenin kivikautiselle asuinpaikalle ja pylväs 233 osuu Kristiinankaupungin Byåsenin kivikautiselle asuinpaikalle. Inventoinnin jälkeen näiden pylvääiden kohdille haluttiin lisätutkimuksia ennen niiden rakentamista. Lisäksi linjalta löydettiin mahdollinen pyyntikuoppa, se ei osu pylvään kohdalle, mutta maansiirtotöiden yhteydessä ja raskaiden koneiden kulkiessa linjalla, sitä täytyy varoa.

Kenttätöit jaettiin niin, että tutkija Kreetta Lesell vastasi Isojen Sarvikankaan, Kristiinankaupungin Rävåsenin ja Kristiinankaupungin Byåsenin kivikautisten asuinpaikkojen kaivauksista. Vesa Laulumaa vastasi Kristiinankaupungin Mössåsen/Kornbäckenin kivikautisen asuinpaikan kaivamisesta. Molemmat kaivoivat kolme pylväänpaikkaa ja molemmilla oli aikaa yksi kuukausi.

Koska kaivaukset olivat muinaismuistolain 15 § mukaiset Fingrid Oyj vastasi kustannuksista, jotka olivat 102 800,00 €. Summa jakaantui puoliksi kaivausten välille. Isojoen Sarvikankaan, Kristiinankaupungin Rävåsenin ja Kristiinankaupungin Byåsenin kivikautisten asuinpaikkojen kaivausten kenttåtyöt tehtiin 27.7.–25.8.2006. Kristiinankaupungin Byåsenin asuinpaikalla oltiin 9.8.–25.8.2006. Kristiinankaupungin Byåsenin kaivausten johtajana toimi FK Kreetta Lesell, piirtåjånå FM Petteri Pietilåinen ja tutkimusavustajana FM Markus Kivistõ. Kaivajina toimi 10 arkeologian opiskelijaa ja yksi taidehistorian opiskelija. Arkeologian opiskelijoita olivat Tuija Våisånen, Heli Lehto, Liisa Kunnas, Hilka Heikkilå, Salla Pårssinen, Hanna Kååriåinen, Reetta Kivistõ, Trevor Doyle, Tuovi Vaara ja Nora Salonen. Sari Heinilå oli taidehistorian opiskelija. Kaikki eivåt olleet tyõsså koko aikaa. Tutkitun alueen laajuus Kristiinankaupungin Byåsenin kivikautisella asuinpaikalla oli 15 x 40 m, josta kaivettiin 63,0 m<sup>2</sup>. Kaivausten esi-, kenttå- ja jålkitõiden tekemisestå vastasi tutkija Kreetta Lesell Museoviraston arkeologian osastolta. Kristiinankaupungin Byåsenin asuinpaikka saatiin tutkituksi voimajohtolinjan uuden pylvåån kohdalla. Muu osa asuinpaikasta jåå suojeltavaksi kohteeksi.

Helsingisså 15.3.2007



Kreetta Lesell

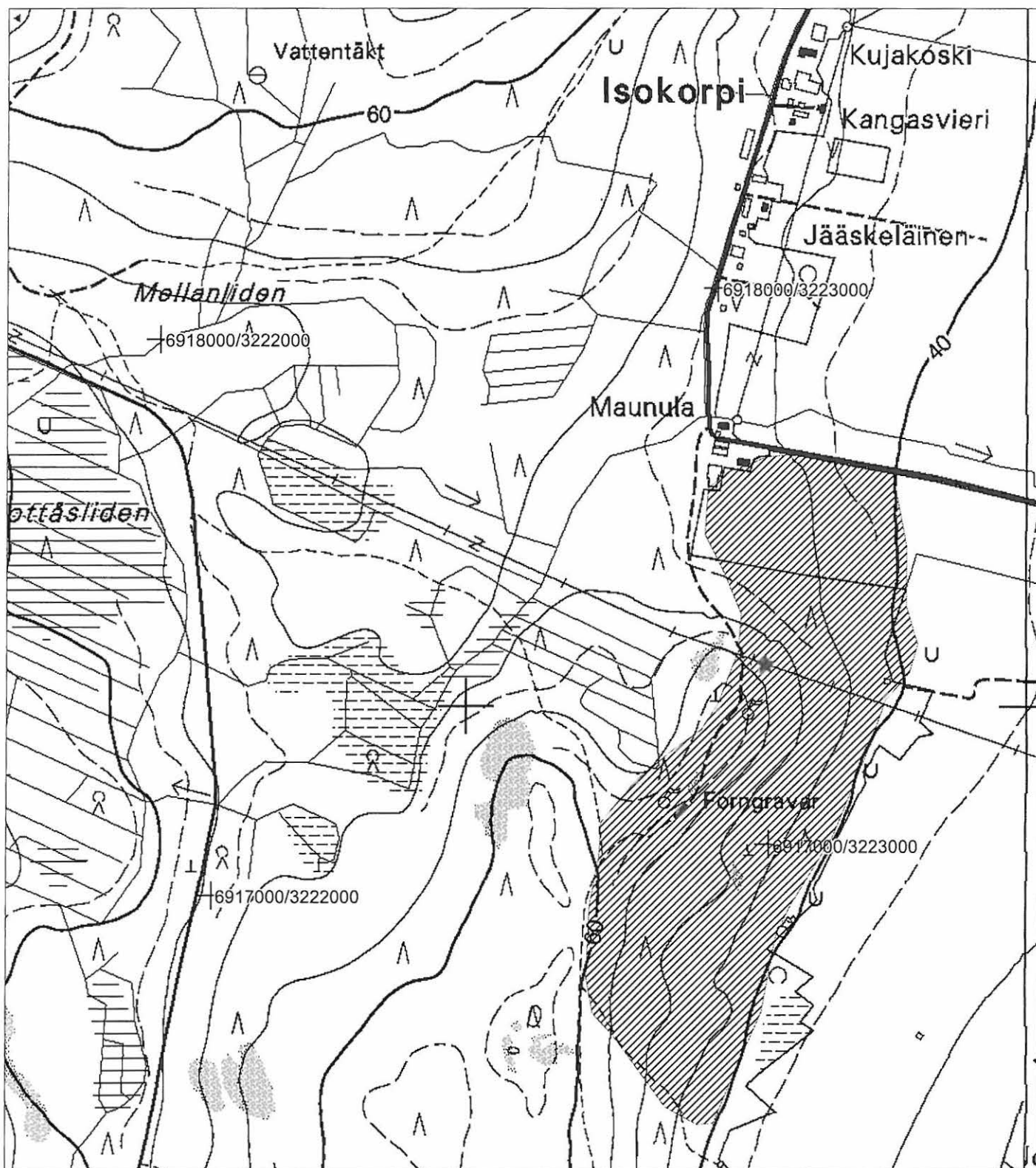
## Peruskarttaote 1232 11 DAGSMARK

Kristiinankaupunki Byäsen 409 01 0041 kivikautinen asuinpaikka

Linjalta löydettyjen kvartsien koordinaatit pkoo:6917359, ikoo:3222977, z:50-55

★ Kaivausalue  Asuinpaikka

MK 1:10 000



## 2. SIJAINTI JA TOPOGRAFIA

Kristiinankaupungin Byåsenin kivikautinen asuinpaikka sijaitsee Lapväärtin kirkosta noin 5 km itään. Se on metsäisellä rinteellä, joka viettää itään kohti jokilaaksoa. Hiekkaisen harjanteen pohjoispäässä ja itäreunalla on useita löytöalueita. Maaperä alueella on hiekkaa, mutta välillä rinne on kivinen. Asuinpaikka on todennäköisesti hyvin laaja itä-pohjoissuunnassa. Löytöjä tulee myös rinteiden eri korkeuksilta, joten paikalla on todennäköisesti kivikauden eri vaiheita.

Voimajohtolinjan tuleva pylväk nro 233 on asuinpaikan pohjoisosassa. Asuinpaikka on osittain tuhoutunut voimajohtolinjan kohdalta, sillä siellä on pieniä kuoppia. Maanomistaja kertoi myös, että voimajohtolinjan läheisyyteen on tuotu maata. Täyttömaan huomaa kairattaessa ja koekuopitettaessa aluetta. Täyttömaata on voimajohtolinjasta pohjoiseen, yleiskartasta näkee täyttömaan rajat selkeimmin. Lisäksi voimajohtolinjan aluetta on käytetty kaatopaikkana. Sieltä löytyy lähinnä metalli- ja puurojua. Voimajohtolinjasta etelään on suunniteltu aikaisemmin kettutarhaa, jota varten alueelle on tehty tasoitustöitä. Kettutarhaa ei ole koskaan toteutettu, mutta alue näkyy yhä maastossa tasaisempana alueena, jossa ei ole turvetta, katso yleiskartta s. 23. Kaikki yllä mainittu toiminta on tuhonnut kivikautista asuinpaikkaa. Se on kuitenkin laaja ja tuhoutumatonta asuinpaikkaa on vielä runsaasti jäljellä.

## 3. TUTKIMUSHISTORIA

Vuonna 1980 Mirja Miettinen kävi tarkastamassa Kristiinankaupungin Byåsenin alueen Lars Ålgarsin ilmoituksen perusteella. Vuonna 1994 alueella kävi Päivi Kankkunen yhdessä Lars Ålgarsin kanssa. Myöhemmin arkeologian harrastaja Bertil Huhtala on lahjoittanut alueelta saamiaan löytöjä. Mirja Miettinen kävi tarkastamassa paikan uudestaan vuonna 1998. Alueelta tulleet löydöt ovat kvartseja, keramiikkaa ja hiekkakiveä.

Vuoden 2006 Fingridin voimajohtolinjan inventoinnissa kvartseja alkoi löytyä heti hiekkatieltä hiukan ennen mäen korkeinta kohtaa tultaessa asuinpaikalle pohjoisesta päin. Voimajohtolinja kulki mäen pohjoisosan yli idästä länteen. Hiekkatie jatkui voimajohtolinjasta etelään päin ja ainakin 50 m matkalla sen pinnalta löydettiin kvartsi-iskoksia. Asuinpaikka jatkuu hyvin pitkälle mäen harjannetta etelään päin. Tämän tutkimuksen aikana ei ollut mahdollista selvittää sen rajoja voimajohtolinjasta etelään.



Voimajohtolinjan kohdalla maata oli hieman tasoitettu. Uuden pylvään paikan nro 233 kohdalle tehtiin koekuoppa, tästä ei saatu löytöjä, mutta rikkoutuneesta maasta pylvään läheltä löytyi kvartsi-iskoksia. Pylvään lähellä kairattiin maaperää. Pylvästä pohjoiseen ja koilliseen maaperä vaikutti sekoittuneelta. Voimajohtolinjalle tehtiin kolme koekuoppaa itään laskevaan rinteeseen. Noin 20 m päässä uudesta pylvään paikasta löytyi vielä iskos. Näiden tulosten perusteella Byåsenin asuinpaikalla haluttiin tehdä lisätutkimuksia.

Vesa Laulumaan tutkimusten perusteella asuinpaikka jatkuu myös pitkälle alarinteeseen (katso Vesa Laulumaan Kristiinankaupungin inventointikertomus 2006). Sinne tuleva uusi pylväs on kuitenkin niin kaukana pellolla, siellä olevassa tasaisessa kosteikossa, ettei näyttänyt todennäköiseltä, että asuinpaikka olisi jatkunut sinne saakka. Asia varmistettiin kahdella koekuopalla, joista ei tullut löytöjä. Maaperä täällä oli paksun turvekerroksen peittämää savea.

#### 4. TUTKIMUKSET

Asuinpaikalle tehtiin oma koordinaatistonsa. Pohjoiseen menevä peruslinja oli 14 goonia. Maa seulottiin. Koska osa Byåsenin asuinpaikasta oli tuhoutunut voimajohtolinjan uuden pylvään 233 kohdalta, päätettiin kaivaukset keskittää pylvään rakentamisen vaikutusalueen etelä- ja länsiosaan, jotka vaikuttivat tuhoutumattomilta. Länsiosaan tehtiin kaivausalue 1 ja muualla koekuoppia, jotka harvenivat alueilla, joiden maaperä havaittiin sekoittuneeksi. Sekoittuneen maaperän rajat tarkastettiin kairaamalla. Lisäksi alueella oli resentejä kuoppia. Maaperä oli välillä myös niin kivikkoista, ettei koekuoppia voitu kaivaa. Koekuopat olivat kooltaan 50 x 50 cm. Koekuoppia oli yhteensä 33, joista kaksi jäi kaivausalueen 2 sisään.

Kaivausalue 1 oli alun perin pelkästään koeoja, mutta koska siinä havaittiin kaksi ihmisen tekemää rökkiötä/kiveystä, koeojaa laajennettiin kaivausalueeksi. Kiveykset olivat niin suuria, että aluetta jouduttiin laajentamaan kolme metriä pylvään vaikutusalueen ulkopuolelle, jotta kiveykset saatiin kokonaan tutkituksi. Kaivausalue 1 oli kooltaan 51,5 m<sup>2</sup>

Tulevan pylvään nro 223 etelänpuoleiselle jalan kohdalle tehtiin kaivausalue 2 koekuoppien 18 ja 24 kohdalle ja väliin. Tämä alue valittiin siksi, että se oli kohtuullisen koskematon ja koekuopista oli tullut löytöjä ja likamaata. Tämä kohta tulisi myös varmasti tuhoutumaan pylvästä rakennettaessa. Kaivausalue 2 oli kooltaan 4 m<sup>2</sup>

Ympäristöä tutkittiin sähköjohtoverkon läheisyydessä. Lisäksi Mirja Miettisen mainitsema turkistarhan sijainti selvitettiin. Turkistarhaa ei koskaan perustettu, mutta alueella tehtiin tasoitustöitä sitä varten. Arkeologian harrastaja Bertil Huhtala näytti paikan. Se on tulevasta sähköjohtopylvästä nro 223 noin 40 m etelään. Alue on merkitty yleiskarttaan s. 23. Lisäksi pieni mahdollinen röykkiö löydettiin n. 30 m päässä pylvästä kaakkoon. Röykkiö on merkitty molempiin yleiskarttoihin.

#### 4.1. ALUE 1 JA ALUE 2

Alueella 1 oli kaksi röykkiötä/kiveystä, jotka havaittiin heti turpeen poistamisen jälkeen. Nämä olivat selkeästi ihmisen tekemiä. Kiveykset kaivettiin omina yksikköinä ja vasta kun ne olivat kaivettu samaan tasoon muun alueen kanssa, aluetta alettiin kaivaa kerroksittain. Kiveyksistä ei saatu löytöjä lukuun ottamatta muutamaa kvartssia ja modernia kenkää, joka löytyi kiveyksestä kerroksesta 2. Paikalla käynyt maanomistaja kertoi, että hänen isoisänsä on mahdollisesti tuonut paikalle peltokiviä. Kiveykset kuitenkin jatkuvat osittain maahan ja huuhtoutumiskerroksen alapuolelle, joten ainakin osa kiveyksestä on vanhempaa. Paikalla on ehkä ollut alun perin pienempi kiveys, johon maanviljelijä on tuonut lisää kiviä. Koska kiveyksistä ei tullut ajoittavia löytöjä, niiden ikä ja tarkoitus jäi ratkaisematta. Poltetut saven/tiilenpalaset voivat olla resentejä löytöjä. Ne ovat yhtä lukuun ottamatta kerroksesta 0 eli hyvin pinnalta. Sen sijaan lukuisat kvartsi-iskokset eri kerroksista todistavat, että paikalla on ollut kivikautista toimintaa.

Alueen 1 pohjoisosan ruuduissa oli sekoittunutta maata. Nämä ruudut kaivettiin tasoon 4. Tämän jälkeen sekoittuneita ruutuja kairattiin, jotta nähtäisiin kuinka syvälle sekoittunut kerros jatkuisi. Kahdessa ruudussa tason 4 jälkeen tarkastettiin maaperä vielä lapiolla, ettei sekoittuneen maakerroksen alla ole kulttuurikerrosta. Sekoittuneen maan alla oli puhdasta pohjamaata, podsolkerrosta ei havaittu, joten maata on todennäköisesti kuorittu ennen täyttemaan tuontia. Myös ruudussa 597/2002 oli sekoittunutta maata, joka näkyy hyvin profiilissa, katso profiilikartta, s. 32. Alueella oli myös nokimaata ja hiiltä lähinnä kiveysten kohdalla. Alueella oli myös punertavaa hiekkaa, joka on todennäköisesti likamaata tai muodostanut palamisen takia punertavaksi.

Alueelta 2 havaittiin selkeitä nokimaaläikkiä ja punaiseksi palanutta hiekkaa. Alueella oli myös melko runsaasti kiviä. Alueelta löydettiin hituinen punamultaa. Alueelta 2 löytyi kvartsi-, kvartsiitti- ja kivilaji-iskoksia.

## 4.2. KOEKUOPAT

Kvartsi-iskoksia löydettiin melko tasaisesti eri korkeuksilta lukuun ottamatta koekuoppia, jotka sijaitsevat 52–53 korkeudella. Koekuopista, jotka olivat 53 m korkeudella tai tätä korkeammalla ei löydetty keramiikkaa. Tämä on hyvin selkeä varsinkin voimajohtolinjan vaikutusalueen eteläosassa. Pohjoisosassa sekoittunut maa ja kuopat vaikeuttivat tulkintaa. Uusi löytöalue näyttäisi alkavan 52 m korkeuskäyrältä alaspäin. Täältä saatiin myös saviastianpaloja. Koekuopasta 14, joka oli vaikutusalueen lounaisosassa, niitä saatiin runsaasti. Myös koekuopasta 33, joka oli pylvään vaikutusalueen koillisnurkassa, tuli saviastianpaloja. Tässä koekuopassa oli kaksoismaannos, mutta löydöt saatiin kaksoismaannoksen alapuolelta.

Koekuopasta 29, joka sijaitsee lähellä aluetta 1, havaittiin nokimaata ja hiiltä, jotka voivat olla luontaisia. Koekuopasta tuli myös yksi kvartsi-iskos. Joissakin koekuopissa oli niin paljon isohkoja kiviä, että niitä oli vaikea kaivaa. Kuopissa 9 ja 11 maa oli hyvin kovaa rautaoksidisaostumien takia. Koekuoppien pinta- ja pohjavaaitukset ovat liitteessä 1.

## 5. LÖYDÖT

Suurimman löytöryhmän muodostivat kvartsi-iskokset, joita saatiin 207 kpl. Esineitä joukosta ei löytynyt. Kvartsiitti- ja kivilaji-iskoksia saatiin molempia kaksi. Saviastianpaloja saatiin 29 kpl. Ne ovat pieniä ja koristelemattomia. Sekoitteena on ollut orgaanista ainetta, joten palat vaikuttavat olevan täynnä pieniä reikiä. Palat voivat olla Kiukaisten keramiikka. Poltetut saven- ja tiilenpalaset ovat ylemmästä kerroksesta ja voivat olla resenttejä löytöjä.

Löydöt on luetteloitu siten, että aluksi röykkiöt tulevat omina yksikköinä, sitten alue 1, jonka jälkeen alue 2 ja sitten koekuopat. Löydöt on luetteloitu pienimmän X:n mukaan ruutu kerrallaan pinnasta pohjaan. Ruudun isällä löydöt on lueteltu lajeittain.

TAULUKKO 1

| LAJIT                | MÄÄRÄT |
|----------------------|--------|
| Kvartsi-iskoksia     | 207    |
| Saviastianpaloja     | 29     |
| Poltettua savea      | 10     |
| Kvartsia             | 2      |
| Kvartsiitti-iskoksia | 2      |
| Tiiltä               | 2      |
| Punamultaa           | 2      |
| Kivilaji-iskoksia    | 1      |
| Kiillettä            | 1      |

TAULUKKO 2

| LAJIT                | PAINO  |
|----------------------|--------|
| Kvartsi-iskoksia     | 1132,8 |
| Kvartsia             | 265    |
| Kvartsiitti-iskoksia | 50,1   |
| Tiiltä               | 25,2   |
| Saviastianpaloja     | 20,5   |
| Kivilaji-iskoksia    | 9,3    |
| Poltettua savea      | 5,8    |
| Kiillettä            | 1,3    |
| Punamultaa           | 0      |

## 6. YHTEENVETO

Byåsenin asuinpaikka on erittäin laaja ja tässä tutkimuksessa saatiin kaivetuksi ainoastaan hyvin pieni osa siitä eli voimajohtolinjan tulevan pylvään nro 223 rakennusalue. Muu osa asuinpaikasta jää suojeltavaksi kohteeksi. Kaivausalueesta 1 asuinpaikka jatkuu länteen hiekkatien yli todennäköisesti siellä oleville kallioille saakka. Itään se jatkuu rinnettä alaspäin todennäköisesti melkein siellä oleville pelloille saakka. Etelään se jatkuu niin pitkälle, ettei näiden tutkimusten aikana voitu sen laajuutta selvittää. Asuinpaikaksi merkitty alue on otettu Vesa Laulumaan inventointitiedoista. Voimajohtolinjasta pohjoiseen, pylvään nro 223 läheisyydessä, on tuhoutuneita alueita. Rinnettä itään alaspäin mentäessä myös pohjoisessa on koskemattomia alueita. Myös etelään mentäessä on koskemattomia alueita, vaikka täälläkin on sorakuoppia ja myös aiotun kettutarhan tasoitustyöt, jotka ovat tuhonneet ainakin osittain asuinpaikan tältä kohtaa.

Voimajohtolinjan kohdalla keramiikka näyttäisi keskittyvän 52 m korkeuskäyrän alapuolelle. 52-53 m korkeudella näyttäisi olevan löytötyhjiö. 53 metristä ylöspäin löydöt ovat lähes pelkästään iskoksia. Nämä löytökorkeudet eivät välttämättä pidä paikkansa asuinpaikan muissa osissa.

Alueelta 1 löydettyjen kiveysten merkityksestä ei saatu varmuutta. Ne ovat ihmisten tekemiä, mutta ovatko kyseessä ainoastaan pellolta tuodut kivet tai ovatko ne osittain esihistoriallisia röykkiöitä, ei tässä tutkimuksessa saatu selville. Röykkiöistä löydettiin ainoastaan poltettua savea ja kolme kvartsi-iskosta sekä ylemmistä kerroksista kenkä. Ainakin röykkiöiden ylemmät kerrokset ovat siis sekoittuneita.

**Kristiinankaupunki Byåsen 2006****Diapositiiviluettelo d. 59341–59351**

Kuvannut Kreetta Lesell

**59341** Ryhmäkuva. Edessä Hanna Kääriäinen. Toinen rivi vasemmalta oikealle Nora Salonen, Trevor Doyle, piirtäjä Petteri Pietiläinen ja Reetta Kivistö. Kolmas rivi vasemmalta Liisa Kunnas, Sari Heinilä, Heli Lehto, Hilikka Heikkilä, Salla Pärssinen ja Tuovi Vaara. Takana tutkimusavustaja Markus Kivistö.

**59342** Alue 1, taso 0. Molemmat kiveykset/röykkiöt näkyvissä. Kiveys B etualalla. Etelästä.

**59343** Alue 1, röykkiö A, ensimmäinen kivikerros poistettu. Länsilounaasta.

**59344** Alue 1, röykkiö B, ensimmäinen kivikerros poistettu. Lännestä.

**59345** Alue 1, röykkiö A, toinen kivikerros poistettu. Röykkiöstä lähtee pohjoiseen kivijono. Lounaasta.

**59346** Alue 1, röykkiö A, toinen kivikerros poistettu. Kenkä näkyy röykkiöstä. Lounaasta.

**59347** Alue 1, röykkiö B, toinen kivikerros poistettu. Lännestä.

**59348** Alue 1, taso 3. Pohjoisesta.

**59349** Alue 1, taso 5. Röykkiön B kohdalla yhä kiviä. Etelästä.

**59350** Osa alueen 1 profiilista linjalta  $y=2003$  ja  $x=596-598$ . Profiilissa näkyy sekoittunutta maata. Lännestä

**59351** Koekuoppa nro 30 tasossa 5. Kuopan pohjalla näkyy hiiltä. Pohjoisesta.

**Kristiinankaupunki Byåsen kivilautisen 2006****Negatiiviluettelo 141200, 142658–142669**

Kuvannut Kreetta Lesell

**141200** Kristiinankaupunki Byåsen. Asuinpaikka alkaa mäeltä. Luoteesta.

**142658** Alue 1, taso 0. Molemmat kiveykset/röykkiöt näkyvissä. Kiveys B etualalla. Etelästä.

**142659** Alue 1, röykkiö A, ensimmäinen kivikerros poistettu. Länsilounaasta.

**142660** Alue 1, röykkiö B, ensimmäinen kivikerros poistettu. Lännestä.

**142661** Alue 1, röykkiö A, toinen kivikerros poistettu. Röykkiöstä lähtee pohjoiseen kivijono. Lounaasta.

**142662** Alue 1, röykkiö A, toinen kivikerros poistettu. Kenkä näkyy röykkiöstä. Lounaasta.

**142663** Alue 1, röykkiö B, toinen kivikerros poistettu. Lännestä.

- 142664** Alue 1, röykkiö B, kolmas kivikerros poistettu. Lännestä.
- 142665** Alue 1, taso 3. Röykkiö B jatkuu tasossa. Etelästä.
- 142666** Alue 1, taso 5. Röykkiön B kohdalla on yhä kiviä. Lännestä.
- 142667** Osa alueen 1 profiilista linjalta  $y=2003$  ja  $x=596-598$ . Profiilissa näkyy sekoittunutta maata. Lännestä
- 142668** Koekuoppa nro 30 tasossa 5. Kuopan pohjalla näkyy hiiltä. Pohjoisesta.
- 142669** Ryhmäkuva. Edessä Hanna Kääriäinen. Toinen rivi vasemmalta oikealle Nora Salonen, Trevor Doyle, piirtäjä Petteri Pietiläinen ja Reetta Kivistö. Kolmas rivi vasemmalta Liisa Kunnas, Sari Heinilä, Heli Lehto, Hilikka Heikkilä, Salla Pärssinen ja Tuovi Vaara. Takana tutkimusavustaja Markus Kivistö.

## KARTTALUETTELO

Peruskarttaote s. 6

Yleiskartta, MK 1:1000, A4, piirtänyt Petteri Pietiläinen, s. 23

Yleiskartta, MK 1:250, A4, piirtänyt Petteri Pietiläinen, s. 24

Vaaituskartta, pinta- ja pohjavaaituskartta, alue 1, MK 1:60, A4, piirtänyt Petteri Pietiläinen, s. 25

Tasokartta, taso 0, alue 1, MK 1:60, A4, piirtänyt Petteri Pietiläinen, s. 26

Tasokartta, taso 0, röykkiöiden poistamisen jälkeen, alue 1, MK 1:60, A4, piirtänyt Petteri Pietiläinen, s. 27

Tasokartta, taso 1, alue 1, MK 1:60, A4, piirtänyt Petteri Pietiläinen, s. 28

Tasokartta, taso 3, alue 1, MK 1:60, A4, piirtänyt Petteri Pietiläinen, s. 29

Tasokartta, taso 5, alue 1, MK 1:60, A4, piirtänyt Petteri Pietiläinen, s. 30

Tasokartta, taso 7, alue 1, MK 1:60, A4, piirtänyt Petteri Pietiläinen, s. 31

Profiilikartta, alue 1, itäprofiili, MK 1:25, A4, piirtänyt Petteri Pietiläinen, s. 32

Vaaituskartta, pinta- ja pohjavaaituskartta, taso 0 ja taso 2, alue 2, MK 1:50, A4, piirtänyt Petteri Pietiläinen, s. 33

Tasokartta, tasot, 6 ja 8, alue 2, MK 1:50, A4, piirtänyt Petteri Pietiläinen, s. 34

Kivilöydösten levintäkartta painon mukaan, MK 1:500, A4, piirtänyt Markus Kivistö, s. 35

Kivilöydösten levintäkartta lukumäärän mukaan, MK 1:500, A4, piirtänyt Markus Kivistö, s. 36



f. 141200. Kristiinankaupunki Byåsen. Asuinpaikka alkaa mäeltä. Luoteesta.



f. 142658. Alue 1, taso 0. Molemmat kiveykset/röykkiöt näkyvissä. Kiveys B etualalla. Etelästä.





f.141659. Alue 1, röykkiö A, ensimmäinen kivikerros poistettu. Länsilounaasta.



f. 142660. Alue 1, röykkiö B, ensimmäinen kivikerros poistettu. Lännestä.



f. 142661. Alue 1, röykkiö A, toinen kivikerros poistettu. Röykkiöstä lähtee pohjoiseen kivijono. Lounaasta.



f. 142662 Alue 1, röykkiö A, toinen kivikerros poistettu. Kenkä näkyy röykkiöstä. Lounaasta.



f. 142663. Alue 1, röykkiö B, toinen kivikerros poistettu. Länneästä.



f. 142664. Alue 1, röykkiö B, kolmas kivikerros poistettu. Länneästä.



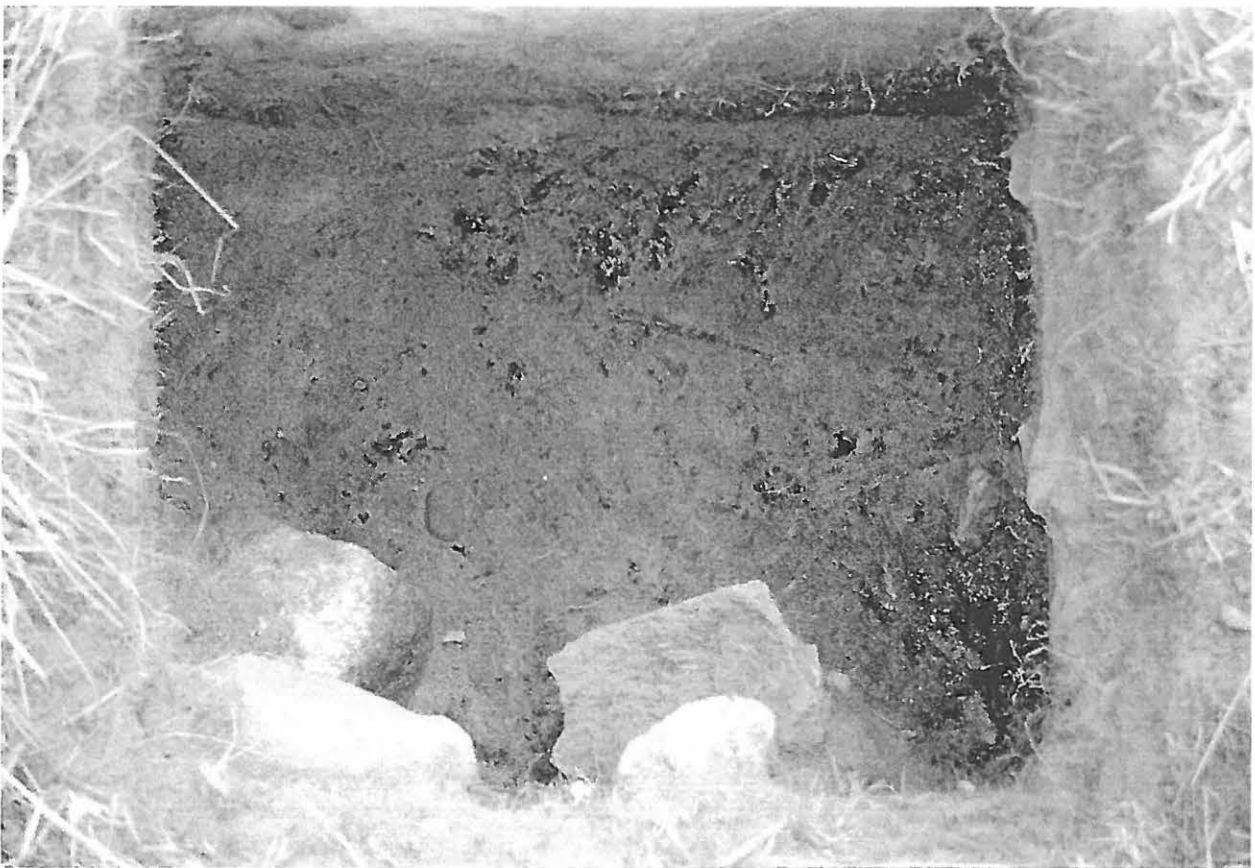
f. 142665. Alue 1, taso 3. Röykkiö B jatkuu tasossa. Etelästä.



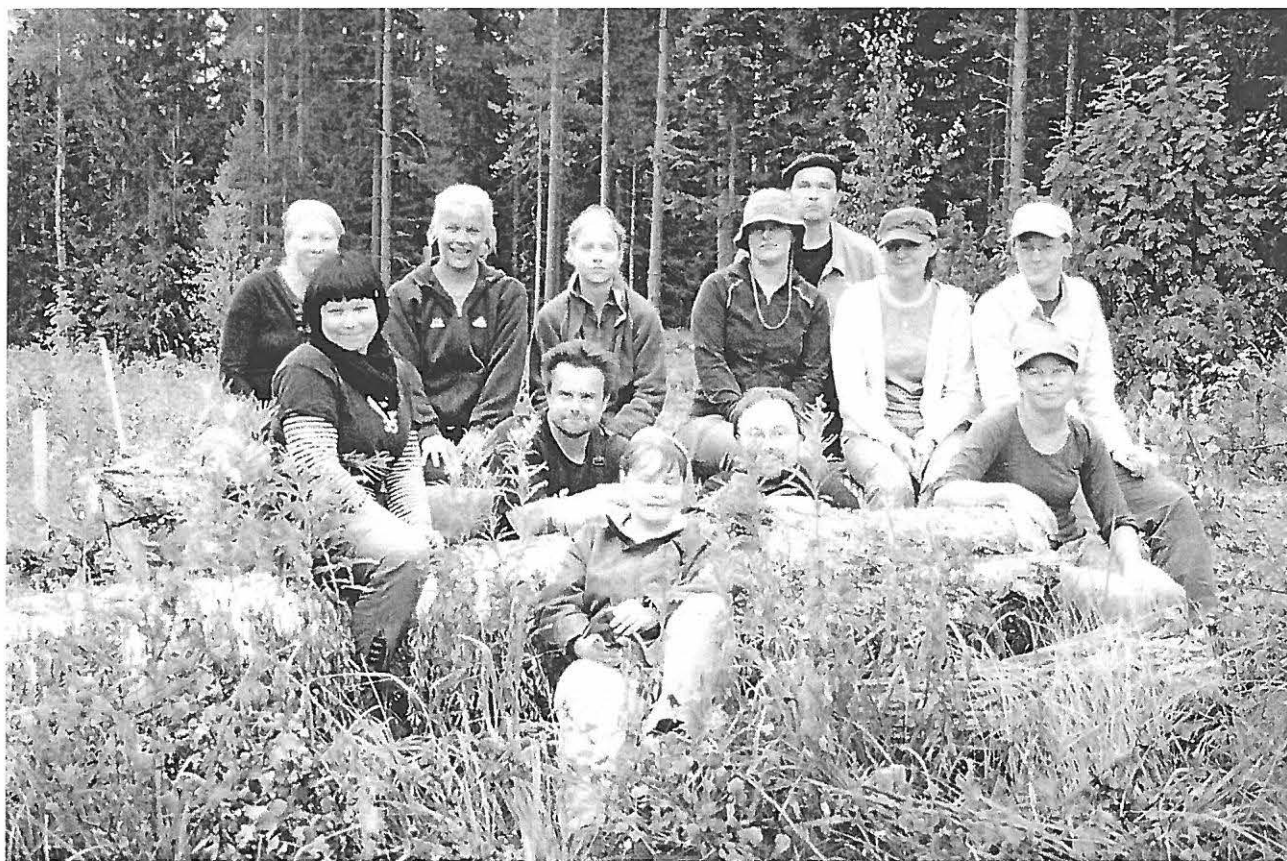
f. 142666. Alue 1, taso 5. Röykkiön B kohdalla yhä kiviä. Länneestä.



f. 142667. Osa alueen 1 profilista linjalta  $y=2003$  ja  $x=596-598$ . Profilissa näkyy sekoittunutta maata. Lännestä.



f. 142668. Koekuoppa nro 30 tasossa 5. Kuopan pohjalla näkyy hiiltä. Pohjoisesta.



f. 142669. Ryhmäkuva. Edessä Hanna Kääriäinen. Toinen rivi vasemmalta oikealle Nora Salonen, Trevor Doyle, piirtäjä Petteri Pietiläinen ja Reetta Kivistö. Kolmas rivi vasemmalta Liisa Kunnas, Sari Heinilä, Heli Lehto, Hilikka Heikkilä, Salla Pärssinen ja Tuovi Vaara. Takana tutkimusavustaja Markus Kivistö.

## KRISTIINANKAUPUNKI BYÄSEN 409010041

## Kreetta Lesell 2006

YLEISKARTTA

PL 233

Mk 1:1000

0 40 m

lukemat metreinä mpy

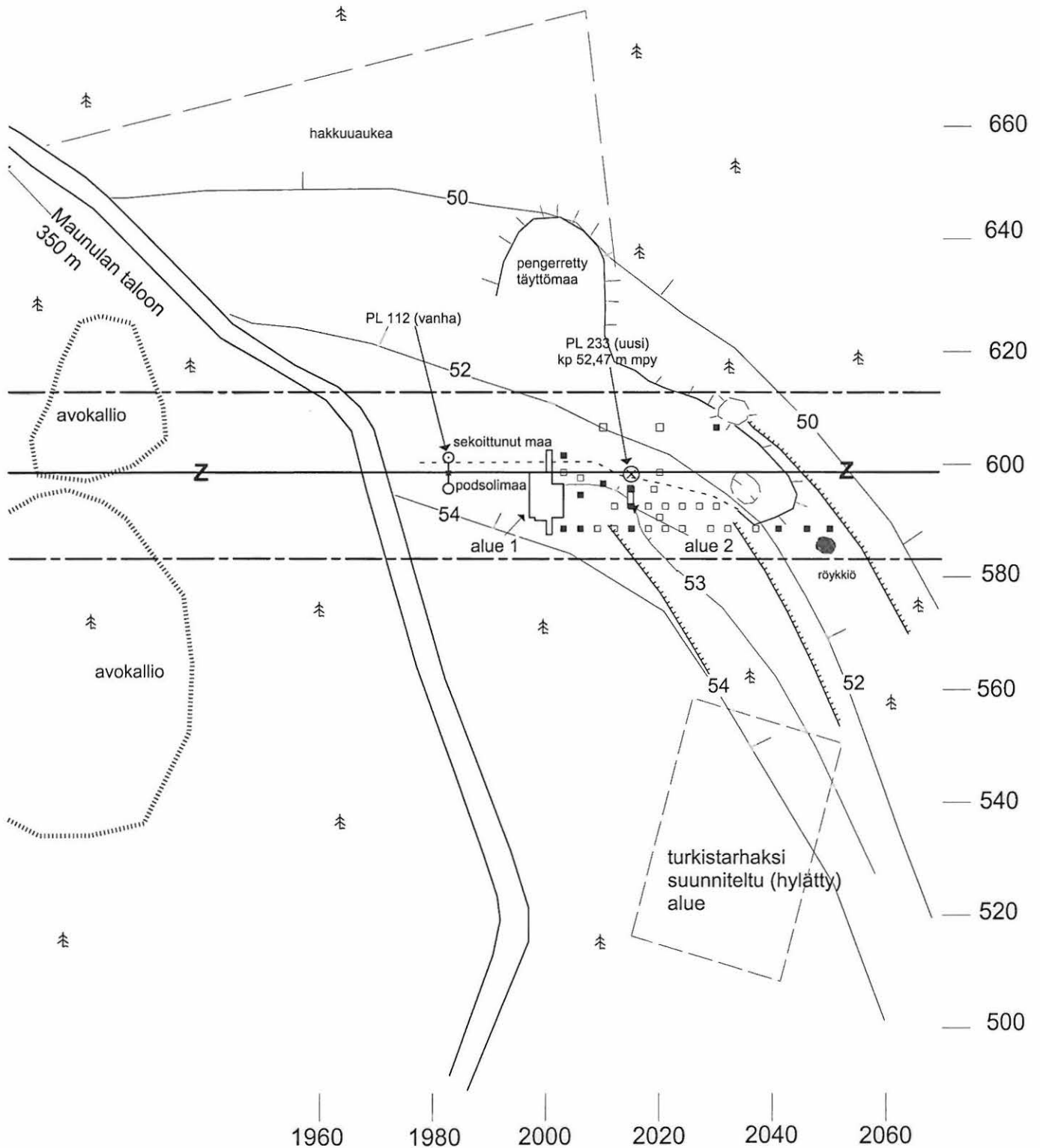
piirt. ja digit. Petteri Pietiläinen

■ □ löydöllinen ja löydötön koekuoppa

□ kaivausalue

linja-alueen raja

terassin harja





# KRISTIINANKAUPUNKI BYÄSEN 409010041 Kreetta Lesell 2006

YLEISKARTTA

PL 233

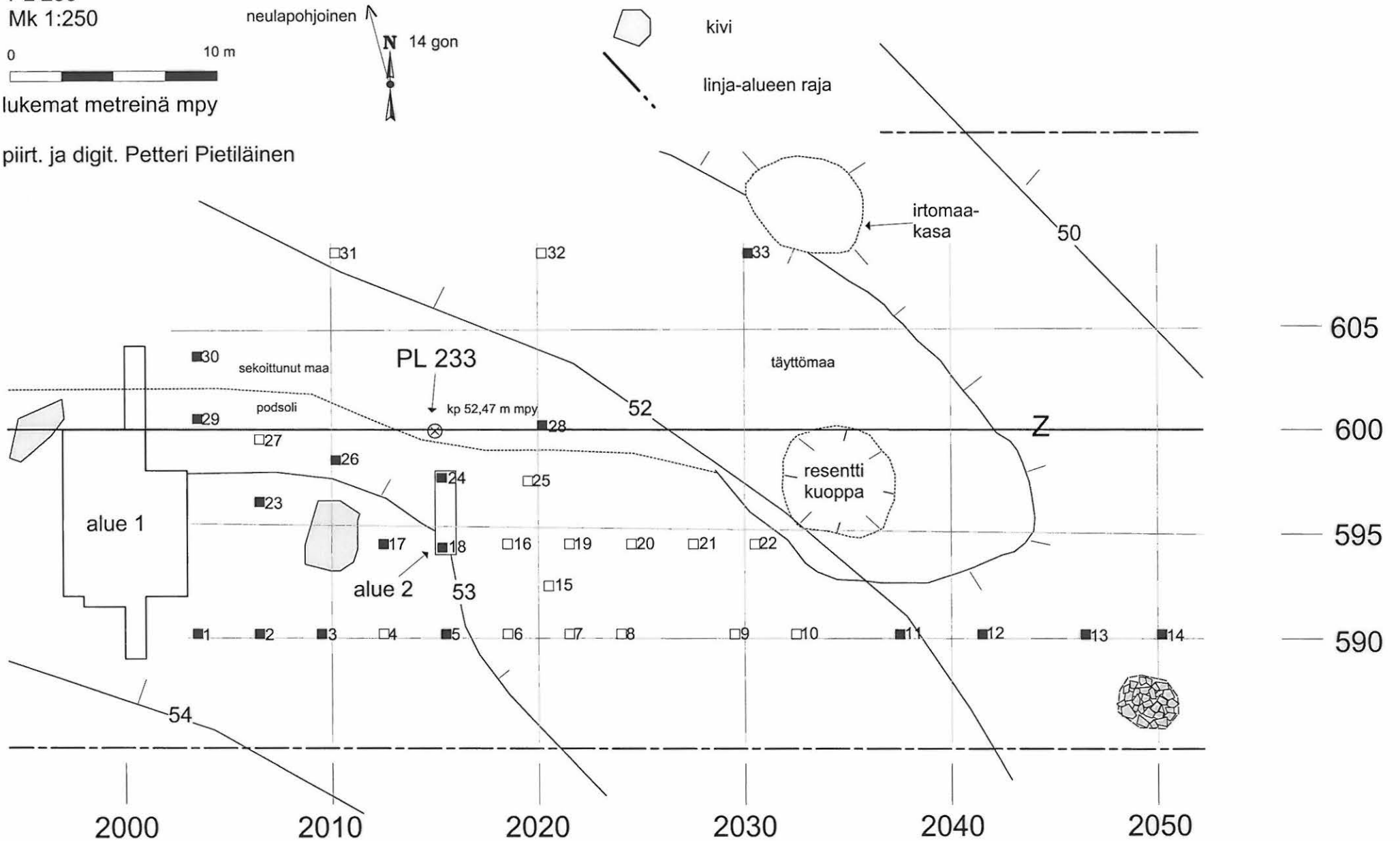
Mk 1:250



lukemat metreinä mpy

piirt. ja digit. Petteri Pietiläinen

- □ löydöllinen ja löydötön koekuoppa
- ⊗ kiviröykkiö
- ⬡ kivi
- linja-alueen raja



# KRISTIINANKAUPUNKI BYÄSEN 409010041

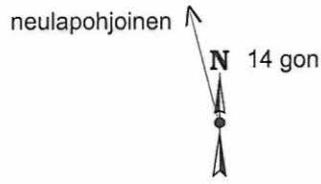
## Kreetta Lesell 2006

VAAITUSKARTTA

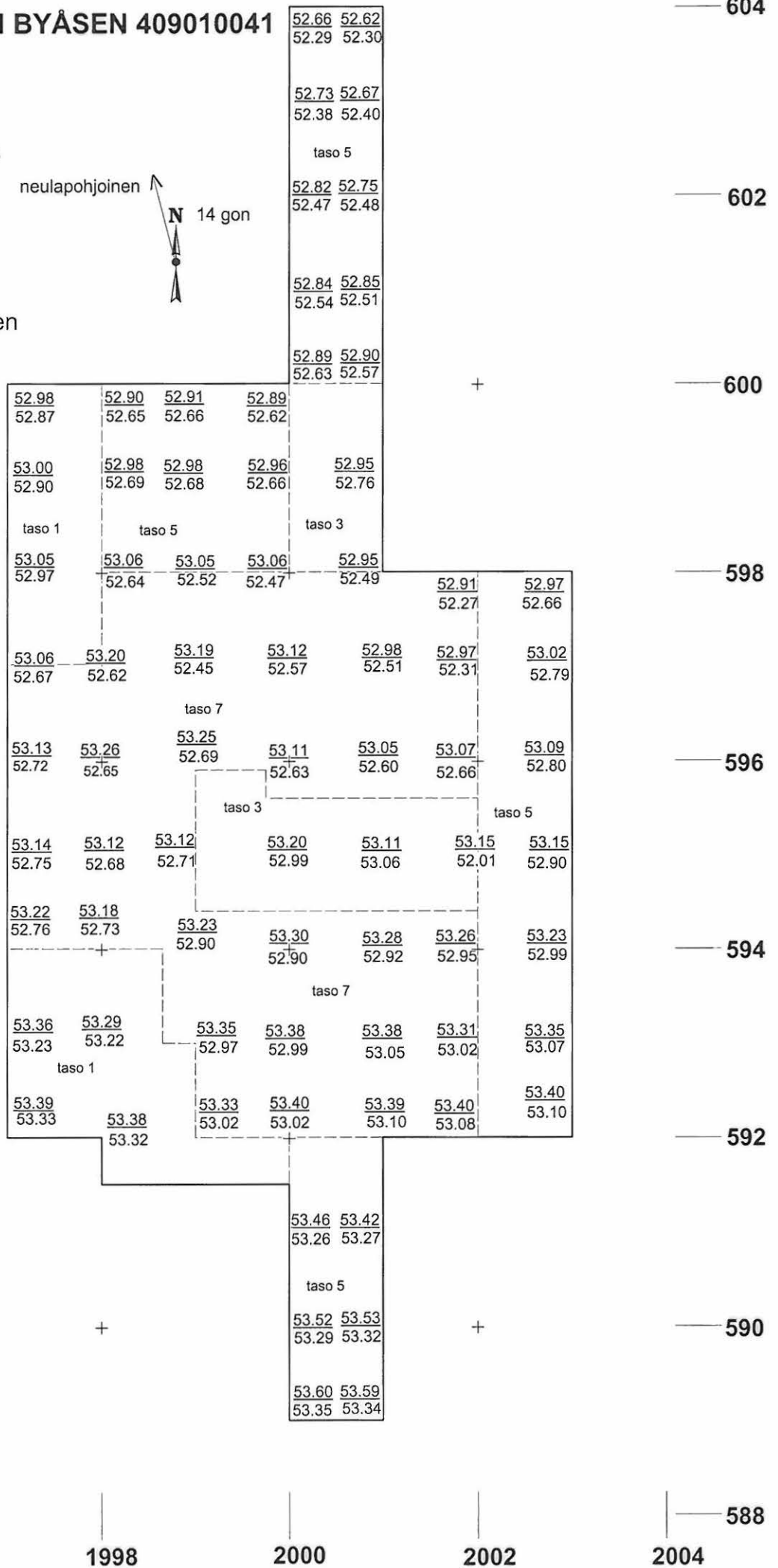
PL 233

Alue 1, pinta- ja pohjavaaitus

Mk 1:60



lukemat metreinä mpy  
piirt. ja digit. Petteri Pietiläinen



# KRISTIINANKAUPUNKI BYÅSEN 409010041

## Kreetta Lesell 2006

TASOKARTTA

PL 233

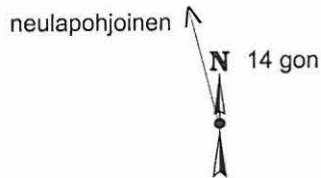
Alue 1, taso 0

Mk 1:60

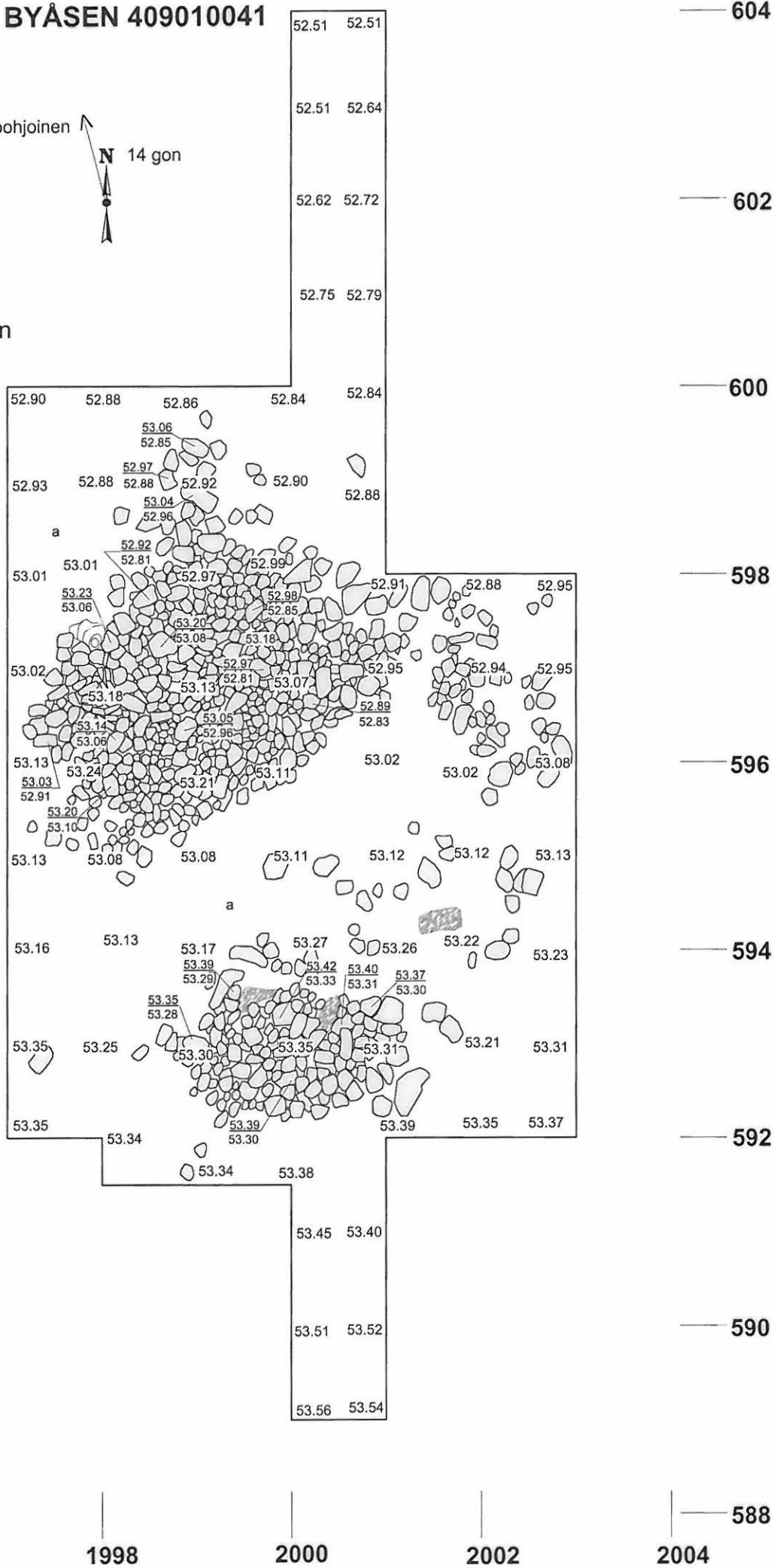
0 2 m

lukemat metreinä mpy

piirt. ja digit. Petteri Pietiläinen



-  kivi
-  puu
-  huuhtoutunut hiekka
-  kanto, juuri



# KRISTIINANKAUPUNKI BYÄSEN 409010041

## Kreetta Lesell 2006

TASOKARTTA

PL 233

Alue 1, taso 0 (röykkiöiden poiston jälkeen)

Mk 1:60

0 2 m



lukemat metreinä mpy piirt. ja digit. Petteri Pietiläinen

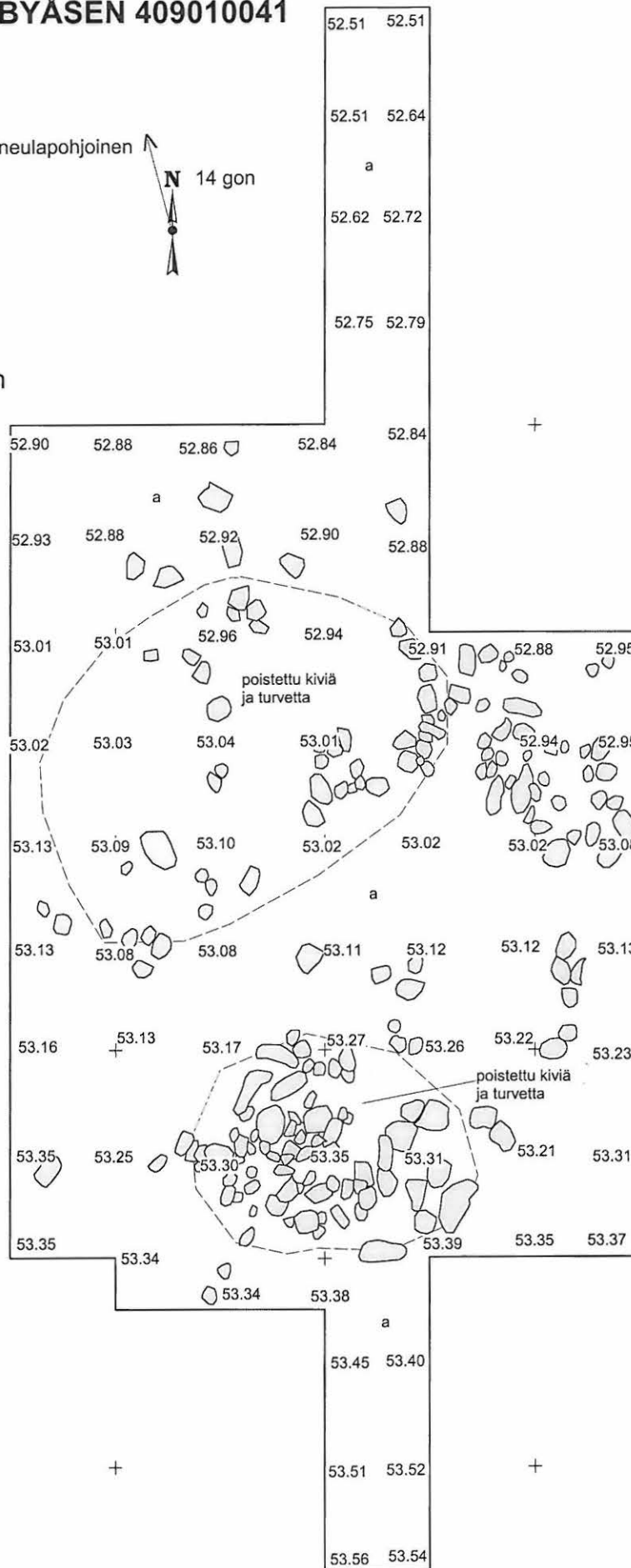
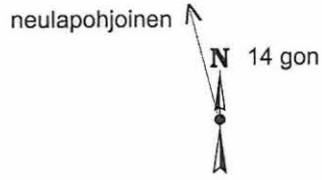


kivi



a

huuhtoutunut hiekka



1996

1998

2000

2002

2004

604

602

600

598

596

594

592

590

588

# KRISTIINANKAUPUNKI BYÄSEN 409010041

## Kreetta Lesell 2006

TASOKARTTA

PL 233

Alue 1, taso 1

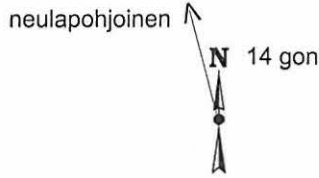
Mk 1:60

0 2 m

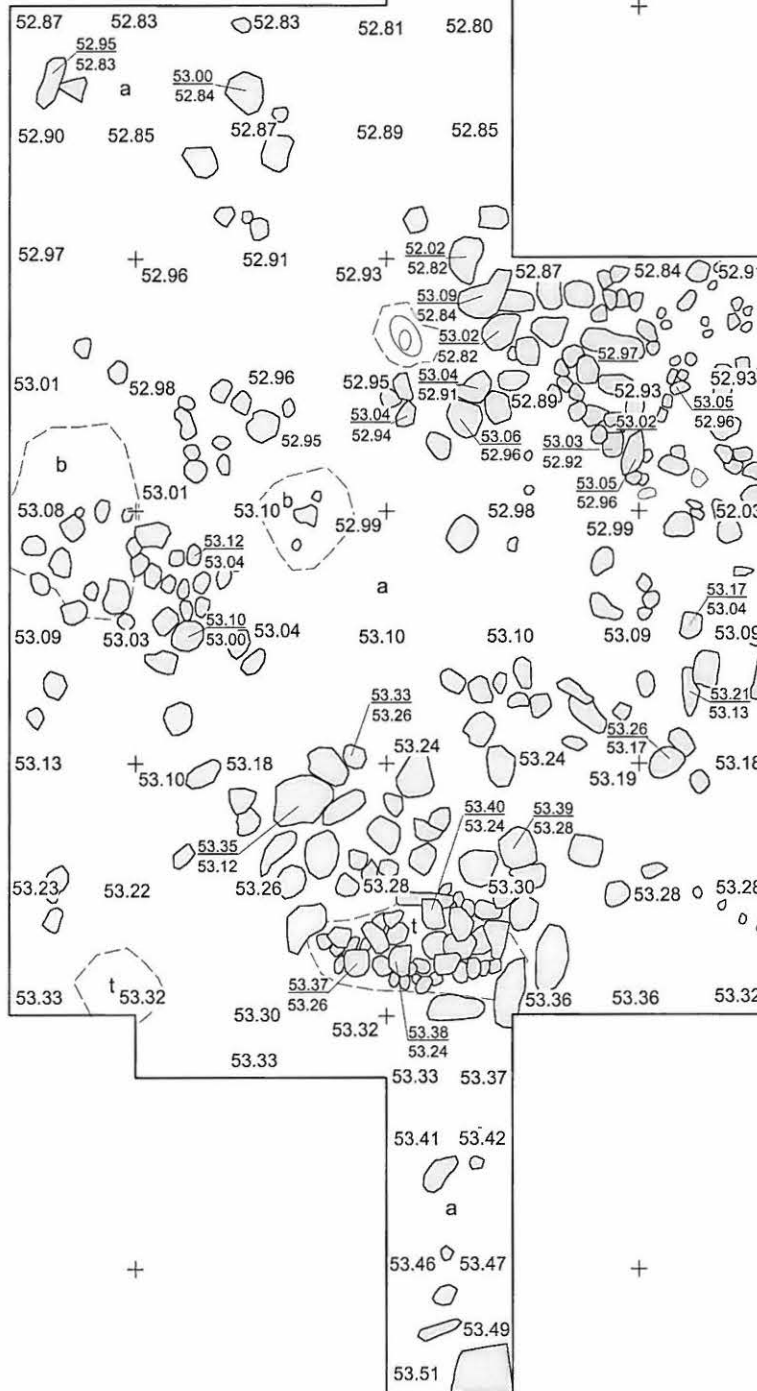


lukemat metreinä mpy

piirt. ja digit. Petteri Pietiläinen



- kivi
- turve
- rikastunut hiekka
- kanto, juuri
- huuhtoutunut hiekka, jossa paikoitellen rikastunutta hiekkaa
- harmaa sekoittunut hiekka



1996

1998

2000

2002

2004

604

602

600

598

596

594

592

590

588

# KRISTIINANKAUPUNKI BYÄSEN 409010041

## Kreetta Lesell 2006

TASOKARTTA

PL 233

Alue 1, taso 3 (kaivettu krs2-3)

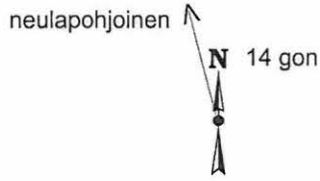
Mk 1:60

0 2 m

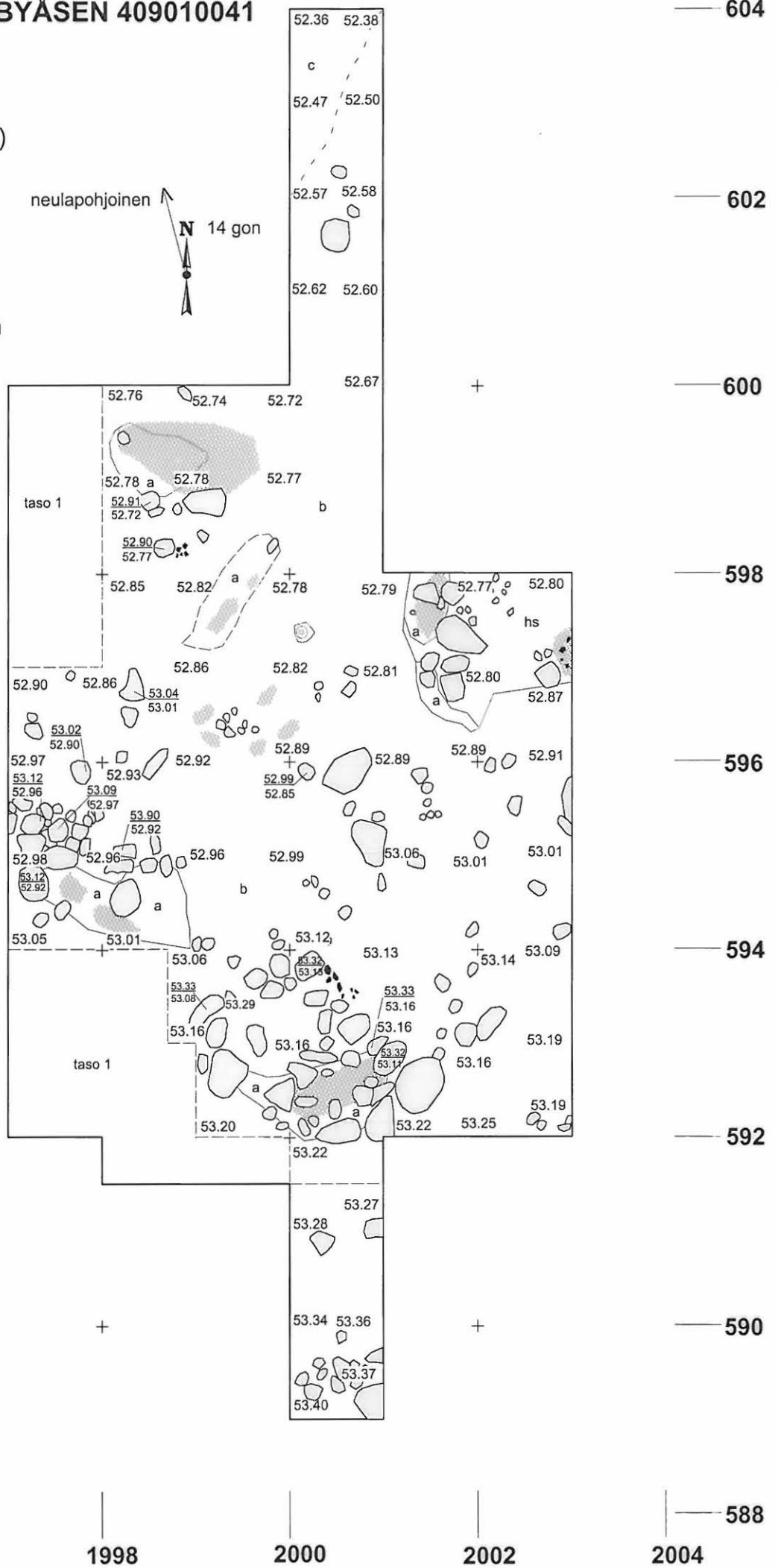


lukemat metreinä mpy

piirt. ja digit. Petteri Pietiläinen



- kivi
- noki, hiili
- a huuhtoutunut hiekka
- kanto, juuri
- hs harmaa sekoittunut hiekka
- c puhdas vaaleanruskea pohjahiekka
- b rikastunut hiekka



# KRISTIINANKAUPUNKI BYÄSEN 409010041

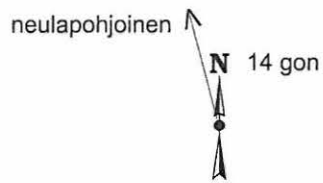
## Kreetta Lesell 2006

TASOKARTTA

PL 233

Alue 1, taso 5 (kaivettu krs 4-5)

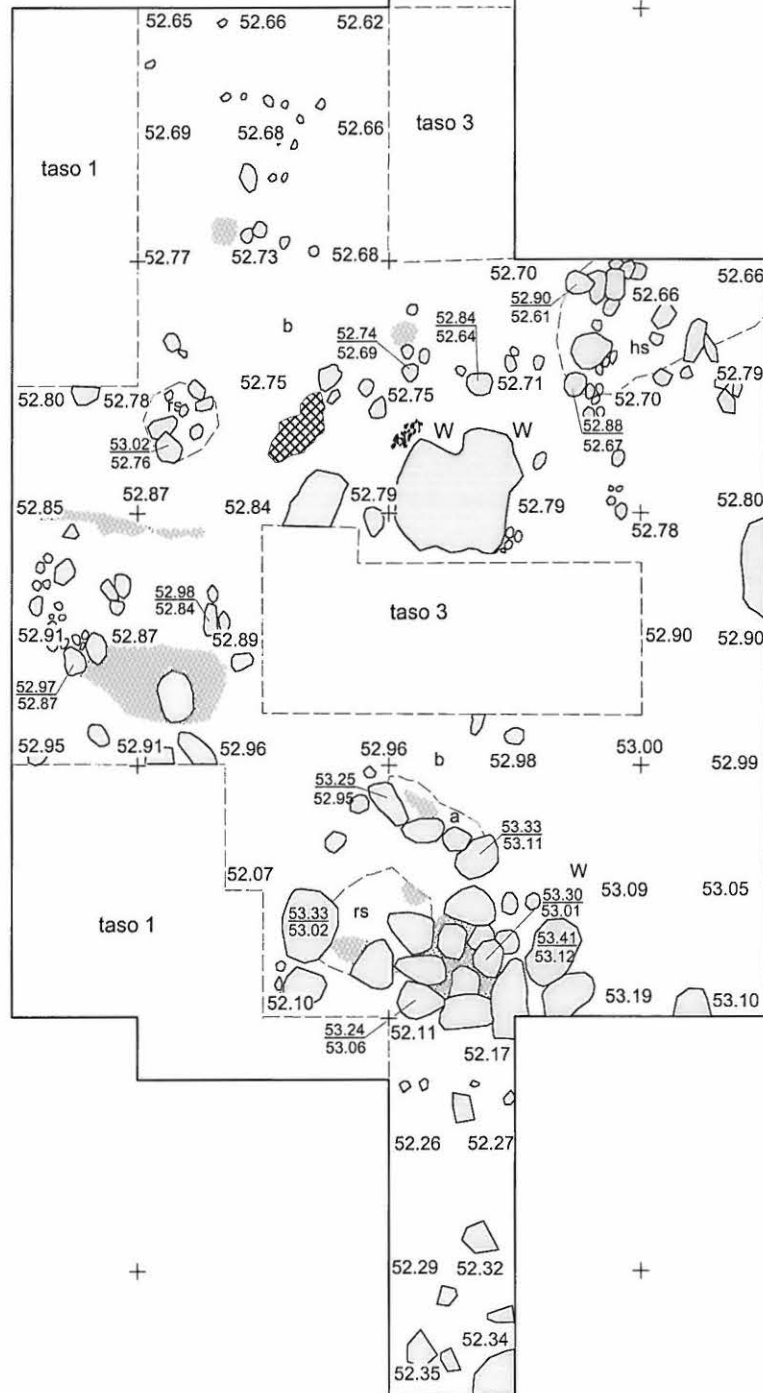
Mk 1:60



lukemat metreinä mpy

piirt. ja digit. Petteri Pietiläinen

- kivi
- noki, hiili
- a
- b
- rs
- punertava hiekka
- hs
- W
- c



— 604

— 602

— 600

— 598

— 596

— 594

— 592

— 590

— 588

1996

1998

2000

2002

2004

# KRISTIINANKAUPUNKI BYÄSEN 409010041

## Kreetta Lesell 2006

TASOKARTTA

PL 233

Alue 1, taso 7 (kaivettu krs 6-7)

Mk 1:60

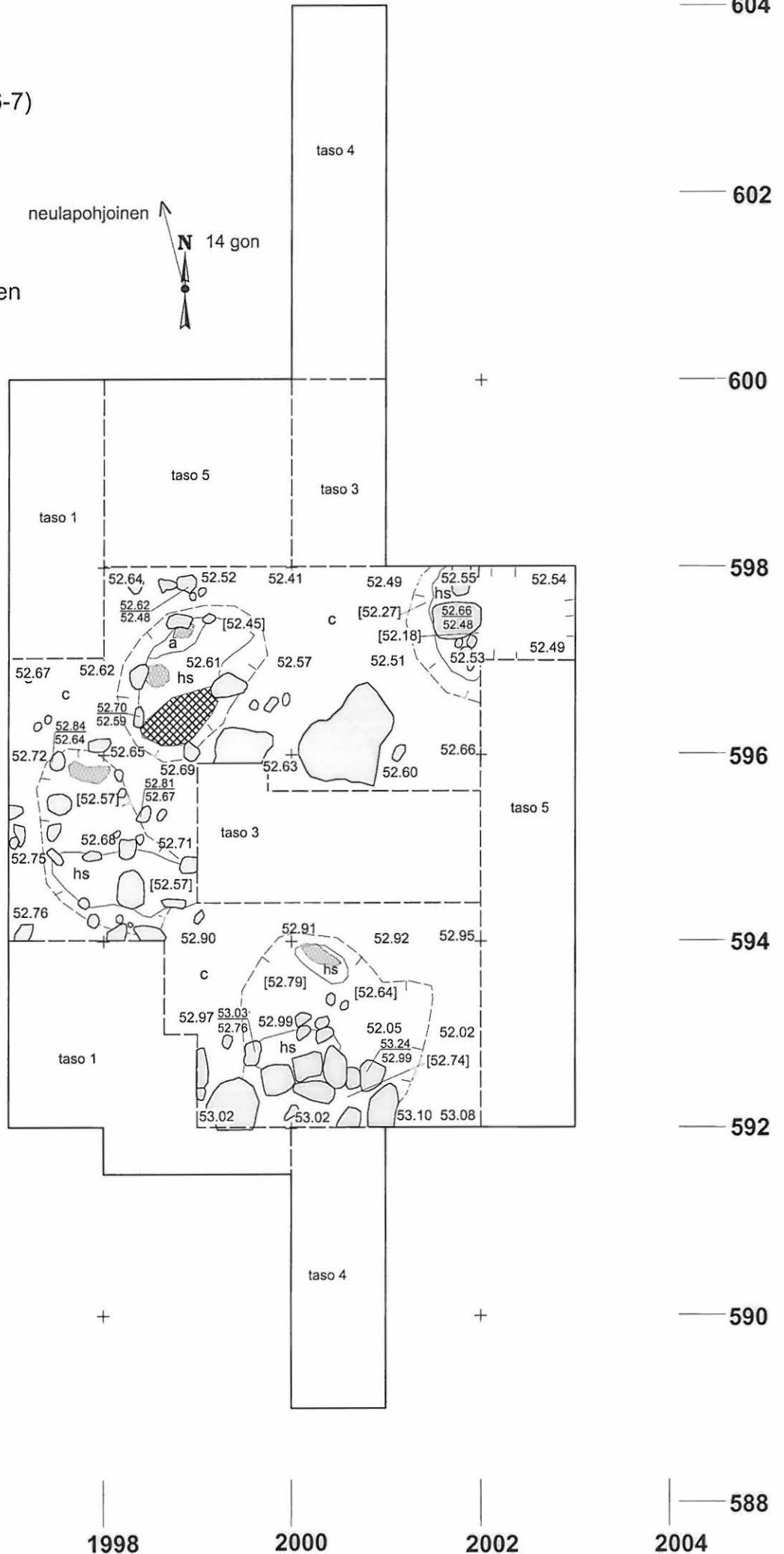
0 2 m



lukemat metreinä mpy

piirt. ja digit. Petteri Pietiläinen

- kivi
- noki
- huuhtoutunut hiekka
- kanto, juuri
- harmaa sekoittunut hiekka
- puhdas vaaleanruskea pohjahiekka
- punertava hiekka
- kaivettu featurena pohjaan, pohjaluku





# KRISTIINANKAUPUNKI BYÄSEN 409010041

## Kreetta Lesell 2006

PROFIILIKARTTA

PL 233, alue 1, itäprofiili

Ruudut 592-598/2003

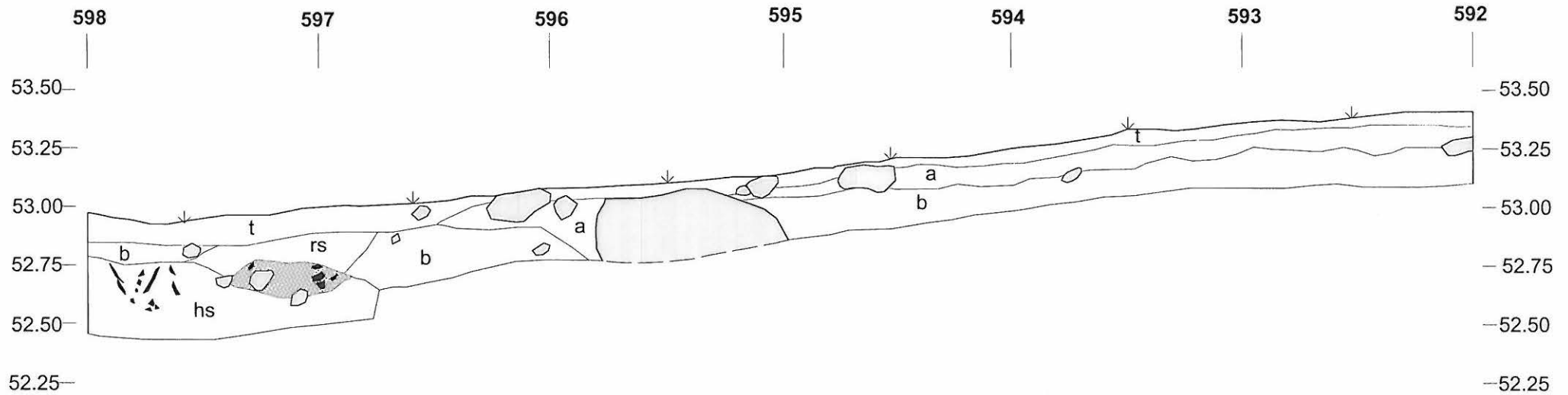
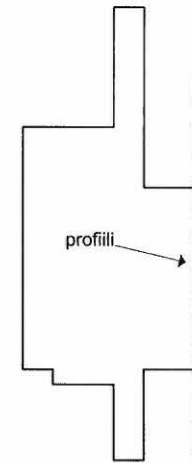
Mk 1:25



lukemat metreinä mpy

piirt. ja digit. Petteri Pietiläinen

- kivi
- noki, hiili
- t turve
- a huuhtoutunut hiekka
- b rikastunut hiekka
- hs harmaa sekoittunut hiekka jossa nokea ja hiiltä
- rs ruskea sekoittunut hiekka jossa nokea ja hiiltä



## KRISTIINANKAUPUNKI BYÄSEN 409010041

## Kreetta Lesell 2006

VAAITUSKARTTA

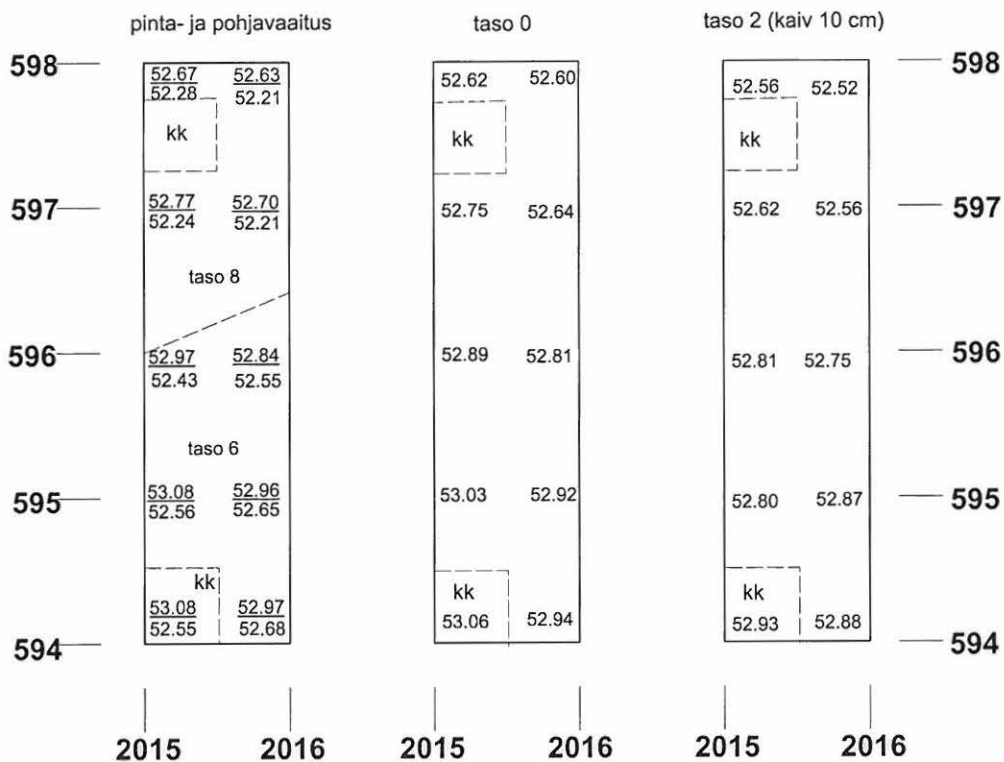
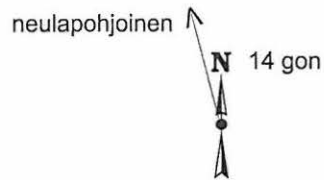
PL 233, alue 2

Mk 1:50



lukemat metreinä mpy

piirt. ja digit. Petteri Pietiläinen



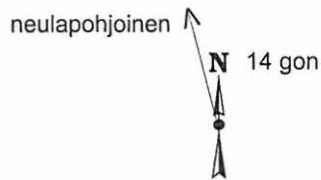
# KRISTIINANKAUPUNKI BYÅSEN 409010041

## Kreetta Lesell 2006

VAAITUSKARTTA

PL 233, alue 2

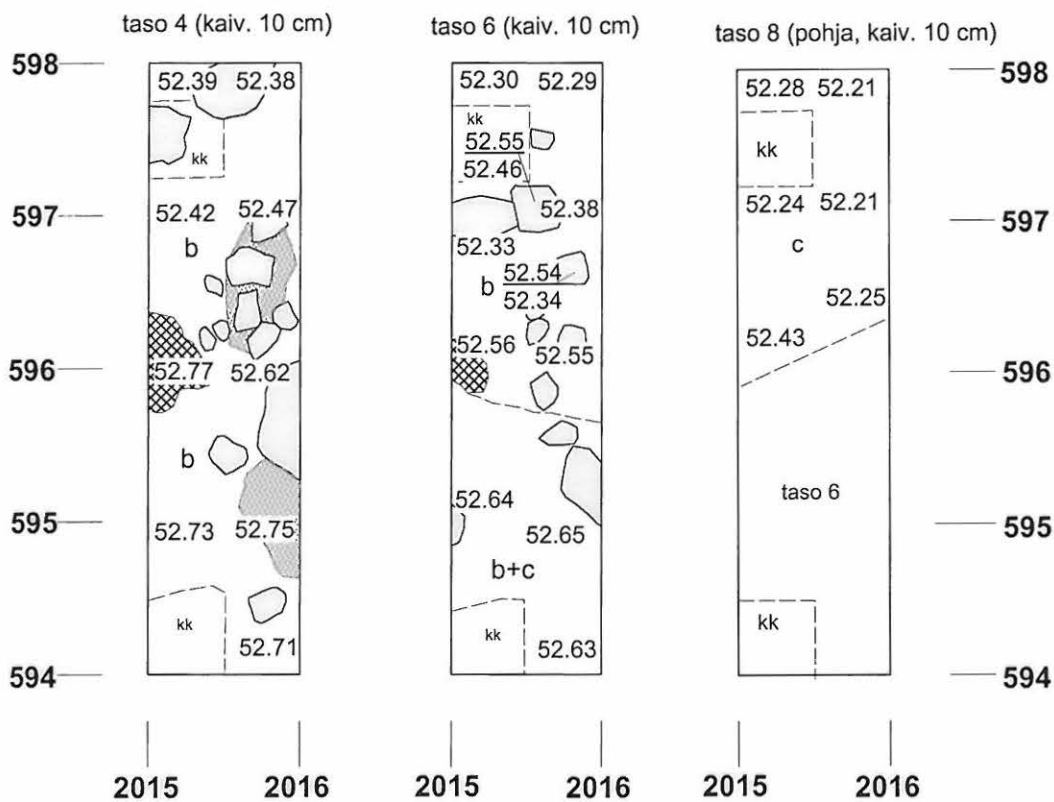
Mk 1:50



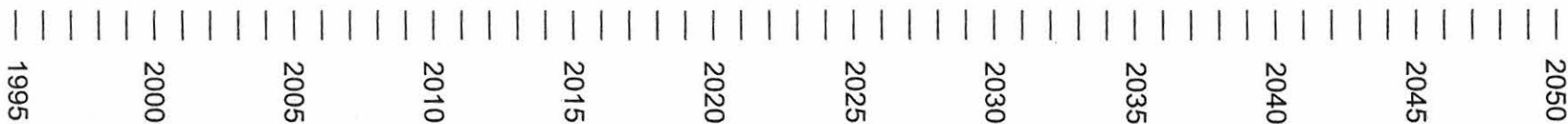
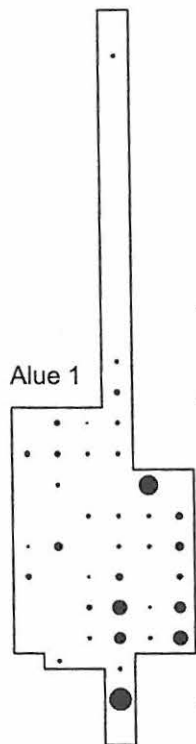
lukemat metreinä mpy

piirt. ja digit. Petteri Pietiläinen

- kivi
- nokimaa
- rikastunut hiekka
- rikastunut hiekka ja vaalea pohjahiekka
- punainen palanut hiekka
- koekuoppa



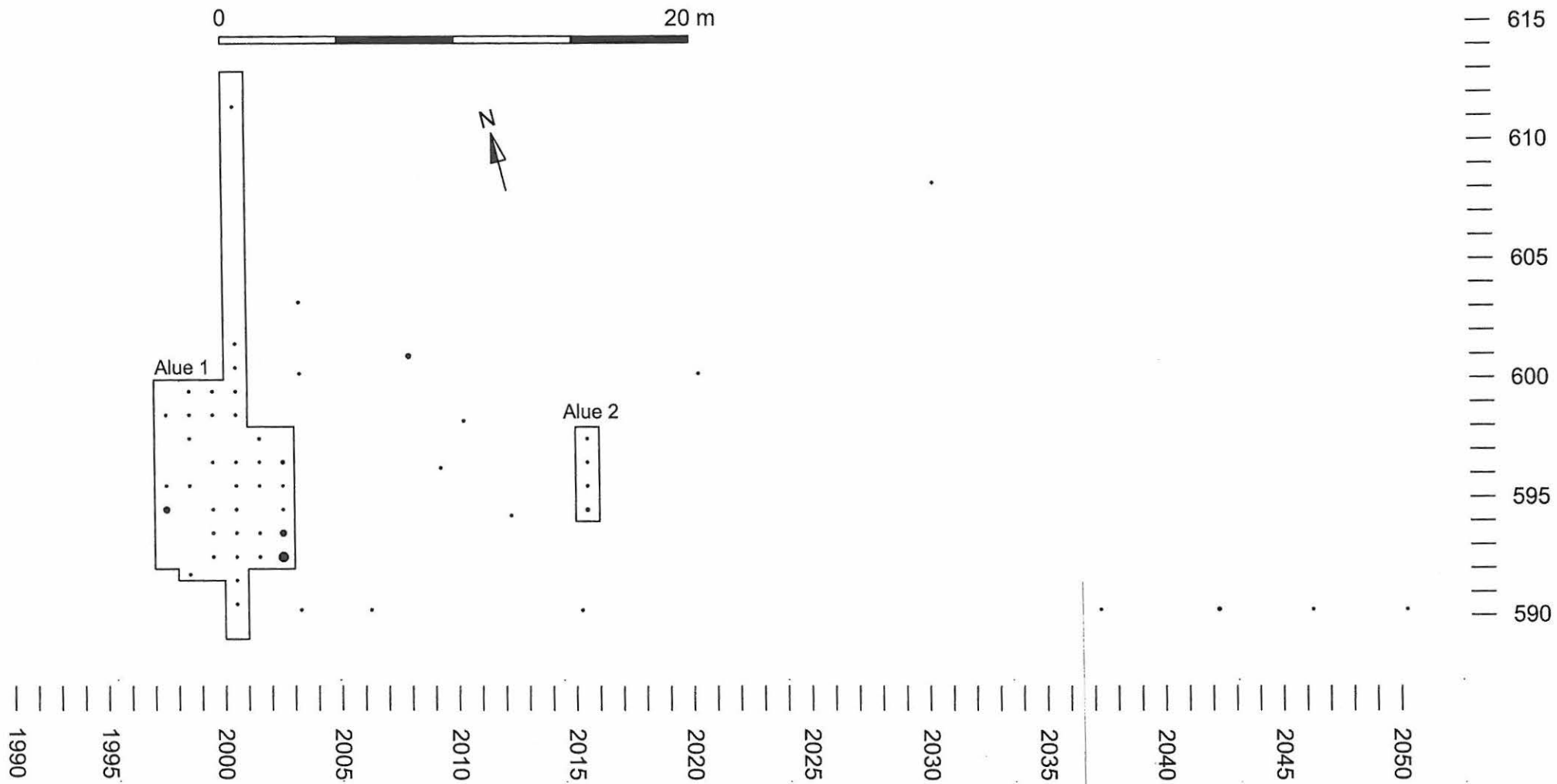
0 20 m



- 21 - 30 g      ● 61 - 70 g      ● 100 - 150 g
- 11-20 g      ● 51 - 60 g      ● 91 - 100 g      ● > 250 g
- 2 - 10 g      ● 41 - 50 g      ● 81 - 90 g      ● 200 - 250 g
- 0 - 1 g      ● 31 - 40 g      ● 71 - 80 g      ● 151 - 200 g

|  |  |
|--|--|
| Kristiinankaupunki<br>Byåsen 409 01 0041 | Kivilöydösten levintäkarta<br>painon mukaan            |
| Kreetta Lesell 2006                      | 1:250  |
| Mittauspiirustus                         | MUSEOVIRASTO, ARKEOLOGIAN OSASTON ARKISTO,<br>HELSINKI |
| Markus Kivistö & Tuija Väisänen          |  |

52



- 1 - 5
- 6 - 10
- 11 - 15
- 16 - 20
- 21 - 25

|  |  |
|--|--|
| Kristiinankaupunki<br>Byåsen 409 01 0041 | Kivilöydösten levintäkarta<br>lukumäärän mukaan        |
| Kreetta Lesell 2006                      | Mk 1:250   |
| Mittauspiirustus                         | MUSEOVIRASTO, ARKEOLOGIAN OSASTON ARKISTO,<br>HELSINKI |
| Markus Kivistö & Tuija Väisänen          |  |